

SPRAWOZDANIE

z realizacji

**Gminnego programu profilaktyki
i opieki nad dzieckiem i rodziną na lata 2011-2012**

w 2011 roku

I. Wprowadzenie

Gminny program profilaktyki i opieki nad dzieckiem i rodziną na lata 2011-2012 tworzył lokalny system ochrony oraz wsparcia dzieci i rodzin, w szczególności przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Ustanowiony został uchwałą nr VII/49/11 Rady Miejskiej w Świdnicy z dnia 15 kwietnia 2011 r. w sprawie przyjęcia „Gminnego programu profilaktyki i opieki nad dzieckiem i rodziną na lata 2011-2012”. Jego koordynowanie i monitorowanie powierzono Miejskiemu Ośrodkowi Pomocy Społecznej w Świdnicy.

Działania podejmowane w ramach Programu adresowane były do rodzin wychowujących dzieci, dotkniętych przemocą, problemem uzależnień, zagrożonych ubóstwem, przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Praca z rodziną oraz pomocy w opiece i wychowaniu dzieci realizowane były przez służby społeczne pracujące na rzecz dziecka i rodziny, również w obszarze oświaty, kultury i sportu, przy szczególnym udziale organizacji pozarządowych.

Wraz z wejściem w życie ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, został uchylony art. 17 pkt 13 ustawy o pomocy społecznej, stanowiący podstawę do podjęcia uchwały nr VII/49/11 Rady Miejskiej w Świdnicy. Z dniem 1 stycznia 2012 r. utraciła ona moc prawną. Zadania będące przedmiotem Programu w latach następnych realizowane będą w ramach Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2012-2014.

II. Realizacja Programu w 2011 roku

Zadanie 1.

Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych dziecka i rodziny

➤ objęcie dzieci dożywianiem

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej realizuje dożywianie w ramach wieloletniego programu rządowego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”, poprzez finansowanie dzieciom w wieku szkolnym posiłków w stołówkach szkolnych oraz dzieciom do lat 7 w formie zasiłków celowych na zakup posiłków lub żywności. Nieodpłatne dożywianie przyznawane jest osobom i rodzinom, których dochód na osobę nie przekracza 200% kryterium dochodowego. Pomocą w zakresie dożywiania objętych było:

- 165 dzieci do 7 roku życia,
- 633 uczniów do czasu ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej.

Stanowi to blisko 62% ogólnej liczby osób korzystających z posiłków w ramach programu.

Pracownicy socjalni i pedagodzy szkolni podejmują działania w celu objęcia dożywianiem wszystkich tego wymagających dzieci, uczniów szkół podstawowych i gimnazjów, w szczególności z rodzin dysfunkcyjnych. Dożywianiem nie zostało objętych 8 dzieci, które w ich ocenie tego wymagały, z powodu niechęci dzieci lub rodziców do korzystania z tej formy pomocy.

Miasto finansuje obiady dwudaniowe. Szczególny nacisk położono na to, by dzieci spożywały posiłki w stołówce. Przyjęto zasadę, że rodzice nie pobierają posiłków na wynos, poza wyjątkowymi sytuacjami. Daje to pewność, że pomoc w postaci dożywiania jest realizowana zgodnie z przeznaczeniem.

➤ dofinansowanie wydatków związanych z dożywianiem dzieci i młodzieży, podopiecznych placówek wsparcia dziennego

Organizacje pozarządowe prowadzące na terenie Miasta świetlice środowiskowe realizują na rzecz swoich podopiecznych pomoc socjalną i dożywianie, którym obejmowały:

- Fundacja Pomocy Biednym Dzieciom „Ut Unum Sint”, w ramach Świetlicy Profilaktyczno Wychowawczej „Oratorium” – 75 dzieci,
- Stowarzyszenie Przyjaciół Dzieci Chorych „Serce” – Centrum Przyjaźni Dziecięcej, w ramach Specjalistycznej Placówki Wsparcia Dziennego dla Dzieci i Młodzieży – 60 dzieci,
- Fundacja Ziemi Świdnickiej Na Rzecz Wspierania Profesjonalnej Pomocy „SKSK”, w ramach Świetlic Środowiskowych Osiedlowych Klubów Integracyjnych „Zawiszów” i „Jagiellońska” – 45 dzieci,
- Caritas Diecezji Świdnickiej, w ramach Świetlicy Socjoterapeutycznej dla dzieci i młodzieży – 25 dzieci.

➤ **monitorowanie sytuacji zdrowotnej dzieci z rodzin dysfunkcyjnych**

Pracownicy socjalni, w ramach monitorowania sytuacji rodzin podopiecznych, kontaktują się z zakładami opieki zdrowotnej w rejonie zamieszkania podopiecznych wychowujących nieletnie dzieci.

➤ **zapewnienie osobom doznającym przemocy w rodzinie miejsca w hostelu**

Urząd Miejski, w wyniku przeprowadzenia otwartego konkursu ofert na podstawie ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, zlecił realizację zadania „Prowadzenie hostelu dla ofiar przemocy w rodzinie” Fundacji Pomocy Biednym Dzieciom „Ut Unum Sint”:

- zapewniono schronienie i wsparcie 9 osobom (3 dorosłe, 6 dzieci) przez okres od 3 do 9 miesięcy – 1.680 osobodni,
- udzielono 16 porad w ramach wsparcia psychologiczno-pedagogicznego,
- zgłoszono 1 dziecko do Sądu Rodzinnego, które umieszczone zostało w placówce opiekuńczo-wychowawczej.

➤ **objęcie dożywianiem osób dorosłych**

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej pomocą w zakresie dożywiania objął 493 osoby dorosłe, w ramach wieloletniego programu rządowego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”. Nieodpłatne dożywianie przyznawane jest osobom i rodzinom, których dochód na osobę nie przekracza 200% kryterium dochodowego. Jego realizacja odbywa się w formie posiłków w jadłodajniach prowadzonych przez organizacje pozarządowe: Towarzystwo Pomocy im. św. Brata Alberta i Caritas Diecezji Świdnickiej, posiłków w stołówkach oraz w postaci zasiłków celowych przeznaczonych na zakup żywności.

➤ **dofinansowanie działalności Świdnickiego Banku Żywności**

Na terenie Miasta realizowana jest dystrybucja żywności za pośrednictwem organizacji pozarządowej Stowarzyszenie Świdnicki Bank Żywności. Źródłem pozyskiwania produktów spożywczych są zbiórki publiczne, producenci i hurtownicy oraz rezerwy unijne. Rozdział żywności odbywa się we współpracy z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej, który wystawia najbardziej potrzebującym zlecenia na tę formę pomocy oraz za pośrednictwem organizacji z terenu Miasta, wspierających w tej formie swoich członków. Na podstawie umów zawartych z niektórymi szkołami, stołówki zobowiązały się przygotowywać dodatkowe darmowe obiady dla uczniów będących w szczególnie trudnej sytuacji materialnej.

W 2011 r. Stowarzyszenie pozyskało i rozdysponowało żywność unijną o łącznej masie 164.284,80 kg, z której skorzystało łącznie 22.265 osób z terenu miasta i gminy.

➤ **zapewnienie pomocy materialnej i rzeczowej ubogim rodzinom**

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, realizując zadania wynikające z ustawy o pomocy społecznej, udziela rodzinom wsparcia finansowego realizowanego w formach pieniężnych oraz niepieniężnych. Pomoc udzielana jest ze względu na trudną sytuację życiową, przy spełnieniu

ustawowego kryterium dochodowego, które w 2011 r. wynosiło dla osoby samotnie gospodarującej 477 zł i dla osoby w rodzinie 351 zł.

W realizacji zadań Ośrodek współpracuje z organizacjami pozarządowymi:

- Polskim Komitetem Pomocy Społecznej i Polskim Czerwonym Krzyżem w zakresie udostępniania używanej odzieży,
- Stowarzyszeniem Świdnicki Bank Żywności w zakresie zaopatrzenia w artykuły spożywcze,
- Towarzystwem Pomocy im. św. Brata Alberta i Caritas Diecezji Świdnickiej, prowadzącymi jadalnię dla najuboższych mieszkańców Świdnicy, które poza przygotowywaniem ciepłych posiłków zaopatrują podopiecznych w produkty spożywcze.

➤ **pomoc w zaopatrzeniu osób niepełnosprawnych w niezbędny sprzęt ortopedyczny i środki pomocnicze**

- miejsca wypożyczające nieodpłatnie sprzęt ortopedyczny i rehabilitacyjny:
 - Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Caritas Diecezji Świdnickiej, prowadzący wypożyczalnię sprzętu dla pacjentów zadeklarowanych do usług w NZOZ Caritas Diecezji Świdnickiej,
 - Stowarzyszenie Maltańska Służba Medyczna, wypożyczające sprzęt na pisemną prośbę, po uzyskaniu aprobaty Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej,
 - Parafia Ewangelicko – Augsburska w Świdnicy, wypożyczająca sprzęt na podstawie zaświadczenia lekarskiego,
 - Świdnickie Stowarzyszenie Osób Niepełnosprawnych, wypożyczające sprzęt na podstawie umowy, po wpłaceniu kaucji zwrotnej w wysokości 50 zł,
 - Towarzystwo Przyjaciół Chorych „Hospicjum”, prowadzące wypożyczalnię sprzętu dla pacjentów Towarzystwa.
- podmioty zapewniające dostęp do rehabilitacji, sprzętu, sal rehabilitacyjnych i specjalistów:
 - NZOZ „Eskulap” Sp. z o.o. w Świdnicy,
 - NZOZ „Medyk” Sp. z o.o. w Świdnicy,
 - NZOZ „BHMed” Sp. z o.o. w Świdnicy,
 - NZOZ Caritas Diecezji Świdnickiej,
 - NZOZ „Raj-Med” w Świdnicy,
 - NZOZ „Marconi” w Świdnicy,
 - Centrum Rehabilitacji „Promyk” w Świebodzicach,
 - Centrum Rehabilitacji i Medycyny Fizykalnej „Helios” w Szegomiu.

Zadanie 2.

Zapobieganie powstawaniu sytuacji kryzysowych wymagających interwencji oraz rozwiązywanie już istniejących

➤ **sfinansowanie pracy psychologów służących wsparciem uczniom, ich rodzicom i nauczycielom na terenie szkół podstawowych i gimnazjalnych**

Na zlecenie Urzędu Miejskiego w każdej miejskiej szkole: 5 podstawowych i 4 gimnazjach, dyżury pełnili psycholodzy udzielający indywidualnych konsultacji oraz realizujący zajęcia grupowe dla społeczności szkolnej, tj. uczniów i ich opiekunów, ze szczególnym uwzględnieniem rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz dla nauczycieli:

- 3.288,5 godz. konsultacji,
- 3.850 konsultacji indywidualnych, w tym udzielonych: 1.485 uczniom, 745 rodzicom i opiekunom, 1.024 nauczycielom,
- konsultacje grupowe, w tym udzielone: 4.022 uczniom, 321 rodzicom i opiekunom, 169 nauczycielom.

➤ **systematyczne monitorowanie rodzin zagrożonych kryzysem przez pracowników socjalnych, pedagogów szkolnych oraz przedstawicieli innych zawodów kontaktujących się z rodziną**

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej prowadzi stałą współpracę, w szczególności ze szkołami, Komendą Powiatową Policji, Powiatowym Urzędem Pracy, w zakresie monitoringu wspólnych klientów, poprzez spotkania, wymianę informacji, opracowywanie procedur oraz udział w szkoleniach.

➤ **organizacja specjalistycznego wsparcia psychologicznego, terapeutycznego i prawnego na rzecz rodzin zagrożonych kryzysem**

• Urząd Miejski zlecił:

⇒ Fundacji Centrum Praw Kobiet z Wrocławia, w wyniku przeprowadzenia otwartego konkursu ofert na podstawie ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, realizację zadania „Prowadzenie punktu pomocy psychologiczno-pedagogiczno-prawnej z telefonem zaufania”, udzielającego pomocy i wsparcia mieszkańcom Świdnicy, którzy znaleźli się w sytuacji kryzysowej wynikającej z doświadczania przemocy fizycznej, seksualnej, psychicznej, ekonomicznej, instytucjonalnej w różnych obszarach życia oraz doświadczających dyskryminacji:

- poradnictwo psychologiczno-pedagogiczne – 170 godz., 63 osoby,

- poradnictwo prawne – 172 godz., 109 osób,

- telefon zaufania – 42 godz. tygodniowo;

⇒ SP ZOZ Zakładowi Lecznictwa Odwykowego dla Osób Uzależnionych od Alkoholu w Czarnym Borze realizację w Poradni Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia w Świdnicy programu „Prowadzenie terapii dla mieszkańców Świdnicy uwikłanych w problem alkoholowy i przemocowy, w oparciu o profesjonalny program”, w ramach którego sfinansowano pracę specjalistów w zakresie świadczeń realizowanych w programie ponadpodstawowym – niefinansowanym przez Narodowy Fundusz Zdrowia, w formie zadań:

- Zapobieganie Nawrotom Choroby, terapia grupowa – 15-21 osób,

- Trening umiejętności służących zdrowieniu, terapia grupowa – 8-16 osób,

- Grupowy Trening Asertywności dla Uzależnionych – 16 osób,

- Praca nad odbudowaniem poczucia własnej wartości dla uzależnionych, terapia grupowa – 6-12 osób,

- Praca nad Złością, terapia grupowa – 12-21 osób,

- Terapia dla osób doświadczających przemocy domowej, terapia grupowa – 9 osób,

- Terapia indywidualna dla osób doświadczających przemocy domowej i dla rodziców osób uzależnionych – 19 osób,

- Grupowy Trening Asertywności dla Osób Doświadczających Przemocy – 15 osób.

• Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej zlecił:

⇒ realizację pomocy psychologicznej podczas dyżurów psychologa cywilnego i policjanta w Komendzie Powiatowej Policji w ramach „Niebieskiego Popołudnia”, dla osób pokrzywdzonych w wyniku przestępstwa, z problemami dotyczącymi przemocy i uzależnień, rodziców i opiekunów osób nieletnich sprawiających problemy wychowawcze, nauczycieli i pedagogów w zakresie przeciwdziałania patologicznym zachowaniom nieletnich:

- 99 osób, w tym 11 niepełnoletnich;

⇒ udzielanie konsultacji i prowadzenie grup wsparcia w ramach Ośrodka Interwencji Kryzysowej certyfikowanemu specjalistce psychoterapii uzależnienia od narkotyków:

- konsultacji udzielono 349 osobom, w tym 145 kobietom, 204 mężczyznom, w zakresie:

○ narkomanii – 255 konsultacji,

○ alkoholizmu – 130 konsultacji,

○ lekomanii – 10 konsultacji,

○ uzależnień niechemicznych – 51 konsultacji,

- współzależnienia – 74 konsultacje,
 - przemocy – 21 konsultacji,
 - problemów wychowawczych – 44 konsultacje,
 - interwencji kryzysowej – 22 konsultacje,
 - Dorosłym Dzieciom Alkoholików – 23 konsultacje;
- ⇒ udzielanie porad i wsparcia w zakresie uzależnień firmie Gabinet Psychoterapii Uzależnień i Współzależnienia:
- klientom Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej skierowanym przez pracowników udzielono 134 konsultacje, 90 osobom, z czego:
 - 40 osób zostało zmotywowanych do leczenia w Poradni Terapii Uzależnienia i Współzależnienia,
 - 3 osoby systematycznie uczestniczą w Grupie Wsparcia dla Ofiar Przemocy Domowej,
 - 2 osoby zostały skierowane na leczenie stacjonarne,
 - 12 osób podjęło leczenie,
 - w ramach terapii prowadzonej w Ośrodku Interwencji Kryzysowej udzielono 206 porad, 77 osobom, w tym w zakresie:
 - przemocy – 116 porad, 3 osobom,
 - współzależnienia i przemocy – 110 porad, 37 osobom,
 - uzależnienia – 55 porad (w tym od hazardu – 3 porady), 26 osobom (w tym od hazardu – 3 osobom),
 - w Grupie Wsparcia dla Ofiar Przemocy Domowej uczestniczyło 9 osób;
- ⇒ udzielanie poradnictwa, wsparcia i konsultacji, w ramach obowiązków służbowych, przez psychologa Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej:
- klientom Domu Dziennego Pobytu „Przystań” i ich rodzin – 150 konsultacji,
 - klientom Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej – 288 konsultacji w ramach pierwszego kontaktu, w tym porady:
 - w zakresie problemów związanych z uzależnieniem – 95 konsultacji,
 - w zakresie problemów związanych z przemocą domową – 101 konsultacji,
 - w zakresie problemów wychowawczych – 74 konsultacje,
 - związane z chorobą psychiczną – 76 konsultacji,
 - w zakresie bezdomności – 11 konsultacji,
 - w zakresie bezrobocia – 141 konsultacji,
 - w zakresie problemów seksualnych – 19 konsultacji,
 - w zakresie problemów małżeńskich – 54 konsultacje,
 - w zakresie problemów dotyczących niepełnosprawności – 127 konsultacji,
 - związane z wizytą domową – 120 konsultacji,
 - w ramach interwencji kryzysowej realizowanej w Ośrodku Interwencji Kryzysowej – 135 konsultacji w ramach pierwszego kontaktu, w tym porady:
 - w zakresie problemów związanych z uzależnieniem – 29 konsultacji,
 - w zakresie problemów związanych z przemocą domową – 39 konsultacji,
 - w zakresie problemów wychowawczych – 56 konsultacji,
 - związane z chorobą psychiczną – 44 konsultacje,
 - w zakresie bezdomności – 2 konsultacje,
 - w zakresie problemów seksualnych – 9 konsultacji,
 - w zakresie problemów małżeńskich – 49 konsultacji,
 - w zakresie problemów dotyczących niepełnosprawności – 27 konsultacji,
 - w ramach terapii indywidualnej – 34 podopiecznym Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, 12 podopiecznym Domu Dziennego Pobytu „Przystań”, 6 klientom Ośrodka Interwencji Kryzysowej;
- ⇒ udzielanie poradnictwa, wsparcia i konsultacji, w ramach obowiązków służbowych, przez radcę prawnego Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej:

- 104 konsultacje udzielone klientom Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej skierowanym przez pracownika, w zakresie szeroko rozumianej pomocy społecznej.

• Ośrodek Interwencji Kryzysowej przy Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie udzielił porad:

- psychologicznych – 152 osobom,
- psychologicznych w ramach działania „Media Zaufania” – 43 osobom,
- prawnych – 242 osobom, w tym 20 porad w zakresie problemów związanych z przemocą,
- prawnych w ramach działania „Media Zaufania” – 44 osobom,
- w zakresie problemów wychowawczych – 303 osobom,
- w zakresie problemów związanych z uzależnieniem – 401 osobom,
- w zakresie problemów związanych ze współuzależnieniem – 153 osobom,
- w zakresie problemów związanych z przemocą domową – 320 osobom.

• Prokuratura Rejonowa udzieliła nieodpłatnie porad prawnych 81 osobom, w tym 12 osobom w ramach „Tygodnia Pomocy Ofiarom Przestępstw”.

➤ **organizacja działań podnoszących kompetencje wychowawcze rodziców**

Na zlecenie Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej zrealizowano program profilaktyczny „Szkoła dla rodziców”, w oparciu o koncepcję wychowania bez porażek T. Gordona „Wychowanie bez porażek”, A. Faber, E. Mazlish „Jak mówić, żeby dzieci nas słuchały, jak słuchać, żeby dzieci do nas mówiły”, J. Sakowskiej „Szkoła dla Rodziców i Wychowawców”.

Program ukończyły 23 osoby, w tym 3 mężczyźni.

➤ **organizacja narad, szkoleń, konferencji i spotkań informacyjnych służących doskonaleniu systemu współpracy instytucji i organizacji**

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej zlecił realizację:

- szkolenia w zakresie prawnych aspektów i instrumentów według znowelizowanej ustawy o przeciwdziałaniu przemocy, w którym uczestniczyło 19 osób, w tym: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej – 12 osób, SP ZOZ Powiatowe Pogotowie Ratunkowe – 2 osoby, Poradnia Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia – 1 osoba, Komenda Powiatowa Policji – 2 osoby, Sąd Rejonowy – 2 osoby,

- seminarium „Rozwiązywanie problemów alkoholowych, jako zadanie z obszaru zdrowia publicznego, polityki społecznej i bezpieczeństwa publicznego”, w którym uczestniczyło 48 osób, w tym: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej – 33 osoby, ośrodki pomocy społecznej gmin powiatu świdnickiego – 3 osoby, Komenda Powiatowa Policji – 4 osoby, Straż Miejska – 2 osoby, organizacje pozarządowe – 3 osoby, Poradnia Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia – 1 osoba, Starostwo Powiatowe – 1 osoba, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie – 1 osoba,

- wystąpienia „Lokalna polityka wobec problemów alkoholowych – rozsądne i trafne decyzje, czy zbędny i uciążliwy obowiązek gminy? Fakty, mity i stereotypy”, zaprezentowanego na posiedzeniu Rady Miejskiej w Świdnicy.

➤ **ustawiczne doskonalenie umiejętności zawodowych pracowników socjalnych, poprzez udział w warsztatach i innych formach edukacyjnych**

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej zlecił:

- superwizje dla psychologów zatrudnionych w szkołach podstawowych, gimnazjach i Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej – 10 uczestników,

- szkolenie pracowników socjalnych w zakresie pracy techniką kontraktu socjalnego z osobami uzależnionymi od alkoholu – 15 uczestników,

- szkolenie pracowników socjalnych „Rozmowa z trudnym klientem (m.in. roszczeniowym, uwikłanym w problemy uzależnień, unikającym pracy, wykorzystującym chorobę)” – 15 uczestników,

- warsztaty edukacyjno-wspierające dla pracowników socjalnych, zwiększające kompetencje w zakresie umiejętności interpersonalnych – 18 uczestników.

➤ **bieżąca analiza problematyki bezrobocia na terenie Miasta oraz doskonalenie współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy**

W Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej został utworzony Zespół ds. Reintegracji Zawodowej i Współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy, o charakterze doradczym i inicjatywnym. Do jego zadań należy m.in.

- analiza dostępnych form wsparcia dla osób bezrobotnych na terenie miasta Świdnicy,
- wytypowanie grupy osób bezrobotnych celem podjęcia wspólnych działań z Powiatowym Urzędem Pracy, ukierunkowanych na reintegrację społeczną i zawodową.

Zespół ustalił, że w pierwszej kolejności działaniami obejmie grupę osób pozostających bez zatrudnienia, które:

- ukończyły szkolenie w Klubie Pracy w Świdnicy,
- ukończyły szkolenie w ramach projektu EFS „Uwierz we własne siły” realizowanego przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej,
- z rodzin posiadających dzieci w wieku do 6 r. ż.

W 2011 r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej skierował do Powiatowego Urzędu Pracy wykaz 119 osób bezrobotnych, korzystających ze świadczeń pomocy społecznej, z prośbą o objęcie formami szkoleń aktywizujących lub wskazania ofert pracy. W wyniku wspólnych działań:

- 8 osób podjęło pracę,
- 24 osoby zostały wyłączone z ewidencji osób bezrobotnych, z powodu nie zgłoszenia się w wyznaczonym przez Powiatowy Urząd Pracy terminie,
- 7 osób odmówiło podjęcia pracy.

➤ **bieżące aktualizowanie strony internetowej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Świdnicy w zakresie miejsc i form pomocy osobom i rodzinom będącym w kryzysie**

Informacja o miejscach i formach pomocy, na bieżąco aktualizowana, umieszczona jest na stronach Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej: www.mops.swidnica.pl, w zakładce Pomoc specjalistyczna. Zawiera dane teleadresowe, informacje o sposobie kontaktu, czasie i miejscu, gdzie można uzyskać poradnictwo i wsparcie oraz o jego zakresie.

Zadanie 3.

Zapobieganie niedostosowaniu społecznemu dzieci i młodzieży

➤ **monitorowanie rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym**

Pracownicy socjalni oraz funkcjonariusze Komendy Powiatowej Policji, od poniedziałku do piątku, w ramach dyżurów popołudniowych w godzinach od 15.30 do 17.30, monitorują środowiska wskazane, jako zagrożone demoralizacją nieletnich. W 2011 r. przeprowadzono:

- 194 dyżury popołudniowe,
- u 393 osób/rodzin objętych patronażem.

➤ **wypracowanie standardów pracy z rodziną wieloproblemową, w której wychowywane są dzieci, przez instytucje i organizacje zajmujące się rodziną i dzieckiem**

W Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej został utworzony Zespół ds. Rodziny, o charakterze doradczym i inicjatywnym. Do jego zadań należy:

- diagnozowanie sytuacji i potrzeb rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych,
- tworzenie procedur postępowania wobec rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych w celu przywrócenia rodzinie zdolności do wypełniania tych funkcji,

- opracowanie gminnego programu wspierania rodziny,
- inicjowanie i koordynowanie działań w ramach gminnego programu wspierania rodziny.

Ustalono procedury:

⇒ postępowania wobec rodzin z dziećmi, podopiecznych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej:

- każda rodzina z dziećmi do 3 r. ż. poddawana jest analizie pod kątem zasadności objęcia wzmożonym nadzorem,
- każda rodzina z dziećmi do 18 r. ż. poddawana jest analizie pod kątem możliwości występowania problemu uzależnienia od alkoholu co najmniej 1-ego z opiekunów;

⇒ zlecenia patronatu popołudniowego, wobec rodzin, w których:

- występuje problem uzależnienia (zdiagnozowano chorobę lub nie zdiagnozowano, ale środowisko sygnalizuje używanie środków psychoaktywnych w czasie opieki nad dzieckiem),
- rodziców pozbawiono władzy rodzicielskiej lub ją ograniczono,
- są małoletnie matki,
- wraca członek rodziny z zakładu karnego lub poprawczego,
- wspólnie zamieszkuje członek rodziny z zaburzeniami psychicznymi.

➤ **umożliwienie dzieciom z rodzin wieloprotblemowych uczestnictwa w zajęciach organizowanych przez placówki wsparcia dziennego, szczególnie w zajęciach socjoterapeutycznych**

Urząd Miejski, w wyniku przeprowadzenia otwartego konkursu ofert na podstawie ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, zlecił realizację w latach 2010-2012 zadania „Prowadzenie świetlic środowiskowych z programem socjoterapeutycznym dla dzieci i młodzieży”. W 2011 r. zadanie realizowały:

- Fundacja Pomocy Biednym Dzieciom „Ut Unum Sint”, w ramach Świetlicy Profilaktyczno Wychowawczej „Oratorium” – 75 dzieci,
- Stowarzyszenie Przyjaciół Dzieci Chorych „Serce” – Centrum Przyjaźni Dziecięcej, w ramach Specjalistycznej Placówki Wsparcia Dziennego dla Dzieci i Młodzieży – 60 dzieci,
- Fundacja Ziemi Świdnickiej Na Rzecz Wspierania Profesjonalnej Pomocy „SKSK”, w ramach Świetlic Środowiskowych Osiedlowych Klubów Integracyjnych „Zawiszów” i „Jagiellońska” – 45 dzieci,
- Caritas Diecezji Świdnickiej, w ramach Świetlicy Socjoterapeutycznej dla dzieci i młodzieży – 25 dzieci.

Świetlice środowiskowe uczestniczą w procesie wychowywania dzieci wraz z rodziną oraz szkołą, pod opieką m.in. pedagogów, psychologów, socjoterapeutów, nauczycieli przedmiotowych. Zapewniają wsparcie w pokonywaniu trudności szkolnych, w kryzysach rówieśniczych i osobistych, organizują czas wolny w formie pozalekcyjnych zajęć sportowych i twórczych o różnym charakterze, realizują zajęcia socjoterapeutyczne, profilaktyczne, pomoc socjalną i dożywanie.

➤ **wspieranie i promocja inicjatyw lokalnych w zakresie wsparcia rodziny i dziecka**

- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej uczestniczył w realizacji projektów:
 - „Mama Tata i Ja”, zrealizowanym w formie festynu promującego bezpieczną rodzinę, wolną od uzależnień i przemocy,
 - Świdnicki Dzień Trzeźwości, zrealizowanym w Teatrze Miejskim.
- Miejskie szkoły podstawowe i gimnazja realizowały działania adresowane do społeczności szkolnej, m.in.:
 - rodzinne i integracyjne festyny klasowe, szkolne i parafialne,
 - rodzinne sportowe potyczki,
 - rodzinne konkursy przedmiotowe (język polski, matematyka),
 - kiermasze charytatywne,
 - wyjazdowe wycieczki klasowe i rodzinne.

Zadanie 4.

Zapobieganie uzależnieniom od środków psychoaktywnych

- **profilaktyka poprzez edukację oraz wczesna interwencja w rodzinach zagrożonych uzależnieniami**

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej uczestniczył w realizacji projektów:

- „Postaw na rodzinę”, ogólnopolskiej kampanii mającej na celu ukazywanie wartości rodzinnych w życiu osobistym człowieka, jak przekazywanie tradycji, wspólne świętowanie i spędzanie wolnego czasu,
- „Bez lęku i agresji w świdnickich szkołach” w ramach Rządowego Programu Ograniczania Przystępczości i Aspołecznych Zachowań „Razem Bezpieczniej”, adresowanym do uczniów szkół podstawowych i gimnazjów, w szczególności usytuowanych w centrum Miasta,
- „Rock przeciw AIDS”, adresowanym do uczniów gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych, realizowanym przez Młodzieżowy Dom Kultury, w formie konkursów: wiedzy o HIV/AIDS, plastycznego i literackiego, happeningu, rozdawnictwa ulotek, koncertu rockowego i prezentacji multimedialnej.

- **integracja działań podejmowanych w ramach Programu, a przyjętych do realizacji w ramach „Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2011” i „Gminnego programu przeciwdziałania przemocy oraz ochrony ofiar przemocy na lata 2011-2012”**

Realizacja działań profilaktycznych i naprawczych ujętych w gminnych programach w zakresie szeroko rozumianej polityki społecznej jest koordynowana i monitorowana przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej. Tworzą one spójny system działań ukierunkowanych na wspieranie rodziny w prawidłowym wypełnianiu przez nie funkcji opiekuńczo-wychowawczych, w szczególności uwikłanych w problemy uzależnień i przemocy w rodzinie.

Zadanie 5.

Wspieranie interdyscyplinarne dzieci i rodzin naturalnych

- **koordynacja działań i bieżąca współpraca podmiotów podejmujących różnorodne działania na rzecz dzieci i młodzieży**

- Zarządzeniem nr 0050-247/2011 Prezydenta Miasta Świdnicy z dniem 7 września 2011 r. powołano Zespół Interdyscyplinarny do spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Świdnicy, na podstawie uchwały nr VII/48/11 Rady Miejskiej w Świdnicy z dnia 15 kwietnia 2011 r. w sprawie trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków zespołu interdyscyplinarnego do spraw przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz szczegółowych warunków jego funkcjonowania. W skład Zespołu weszli przedstawiciele instytucji związanych z realizacją zadań na rzecz pomocy osobom indywidualnym, rodzinom, grupom problemowym lub środowisku: Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, Miejskiej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Komendy Powiatowej Policji, Prokuratury Rejonowej, Straży Miejskiej, SP ZOZ Regionalnego Szpitala Specjalistycznego „LATAWIEC” i Powiatowego Pogotowia Ratunkowego, Urzędu Miejskiego, Sądu Rejonowego i organizacji pozarządowej.
- W 2011 r. zakończono wdrażanie projektu systemowego SESPID, który obejmuje wybrane jednostki Powiatu Świdnickiego i Gminy Miasta Świdnicy odpowiedzialne za udzielanie pomocy społecznej: Powiatowy Urząd Pracy, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Referat Gospodarki Mieszkaniowej Urzędu Miejskiego. Założeniem projektu jest, by pracownicy poszczególnych jednostek mieli wgląd w informacje, które zgromadzone są w innej jednostce objętej projektem. Wymiana informacji i zaświadczeń między nimi realizowana jest elektronicznie z wykorzystaniem technologii internetowej.

- **edukacja służb społecznych w zakresie wykorzystania metody pracy interdyscyplinarnej w rozwiązywaniu problemów dziecka i rodziny**
- **dobór działań naprawczych na rzecz dziecka i rodziny w oparciu o działania interdyscyplinarne**
- **tworzenie rejestru dzieci zagrożonych umieszczeniem w zastępczych formach opieki**

Są to działania, do których Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej przygotowywał się w 2011 r. W wyniku wejścia w życie przepisów ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, zadania powyższe będą realizowane w nowych formach, poprzez pracę z rodziną asystentów rodziny i rozwiązywanie problemów metodą interdyscyplinarną oraz szkolenia w tym zakresie.

- **umożliwienie mieszkańcom Świdnicy dostępu do materiałów z zakresu rodziny, rozwoju dziecka i z zakresu problemów związanych z tymi zagadnieniami**

- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej zakupił pakiety materiałów informacyjnych i edukacyjnych: „Reaguj na przemoc”, „Co każdy radny wiedzieć powinien”, „Dziecko w systemie pomocy społecznej”, „Postaw na rodzinę”, książki, komentarze i poradniki z zakresu profilaktyki uzależnień i przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

- Miejskie szkoły podstawowe i gimnazja realizowały działania adresowane do społeczności szkolnej, m.in.:

- udostępnianie ulotek i innych materiałów informacyjno-edukacyjnych uczniom i rodzicom,

- organizowanie pogadanek oraz zajęć wychowawczych z elementami profilaktyki.